

สำนักบริหารการทะเบียน ให้การต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่
จากกระทรวงมหาดไทย ราชอาณาจักรกรมพุทธา

วารสารสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ปีที่ 16 ฉบับเดือนกันยายน 2567

THE ONE

สารทะเบียน - บัทรุ

คำนำ

LGBTQIA+

นายสุกอน สยามบุญญ์

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

วันที่ 30 กันยายน ของทุกปี เป็นวันสุดท้ายการทำงานของข้าราชการและลูกจ้าง สังกัดส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐต่างๆ ที่เกษียณอายุราชการหรือพ้นจากราชการ เนื่องจากมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ ในปีนี้มีบุคลากร สังกัดสำนักบริหารการทะเบียนจำนวน 32 ราย และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านการทะเบียนและบัตรของสำนักทะเบียนต่างๆ อีกหลายรายที่เกษียณอายุและพ้นจากราชการ ขอแสดงความยินดีกับทุกท่านที่รับราชการ มาด้วยความเรียบร้อยเป็นอย่างดี ในอีกด้านหนึ่งก็เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของสำนักทะเบียนกลางที่จะต้องพัฒนาบุคลากรด้านการทะเบียนและบัตร ที่มีความรู้ความสามารถ ขึ้นมาทดแทนเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาด้านสถานะและสัญชาติให้กับบุคคล ไร้รัฐ ไร้สัญชาติก็ยังคงเป็นภารกิจ ที่สำนักทะเบียนต่างๆ ดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง วันที่ 20 กันยายน 2567 ที่ผ่านมาสำนักบริหารการทะเบียนได้มีโอกาสต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทย ราชอาณาจักรกัมพูชาและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย เข้ามาศึกษาดูงานระบบเทคโนโลยีและภาวะไร้รัฐ ไร้สัญชาติเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ในการทำงานด้านการทะเบียนและกลุ่มคนที่ไม่มีสัญชาติไทย สารธรรมฐานฉบับนี้ขอนำเสนอบทความเรื่องเล่าชาวทะเบียนที่ปัจจุบันหลายๆ คนที่กำลังรอคอย คือ สมรสเท่าเทียม ซึ่งกรมการปกครองเราก็ได้มีการกำหนดโครงการขับเคลื่อนในการให้บริการประชาชนที่รอจดทะเบียนในเรื่องดังกล่าวน่าจะเป็นช่วงต้นปี 2568 นะครับ ซึ่งตามระเบียบกฎหมาย กำหนดให้ประชาชนสามารถขอรับบริการได้ที่สำนักทะเบียนทั่วประเทศ 878 อำเภอ

ภาพกิจกรรม

นายพิชาสรวง จันทรฉายฉัตร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารงานทะเบียน เป็นประธาน การประชุม คณะทำงานพิจารณา การขอข้อมูลรายการทะเบียนและบัตรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลาง เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ระเบียบ กฎหมาย และหลักเกณฑ์การขออนุมัติ การอนุญาต ให้นำหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการขอเชื่อมโยงฐานข้อมูลสำนักทะเบียนกลาง วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุมบัวแก้ว สน.บพ. (คลอง 9) อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี

นายสุกณ สยามบุญญัญ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน นายวินัส สีสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านสัญชาติและทะเบียนบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย และผู้อำนวยการส่วนของสำนักบริหารการทะเบียนให้การต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา นำโดย พลโท ดร.ท็อป เนธ (Lt. Gen. Dr. Top Neth) และคณะเจ้าหน้าที่จากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำประเทศไทย จำนวน 13 คน มาศึกษาดูงาน ด้านทะเบียนราษฎร สถิติชีพอดคล้องบุคคล ระบบเทคโนโลยี และภาวะไร้รัฐ ไร้สัญชาติ เพื่อร่วมหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ในการทำงาน และประสานความร่วมมือทวิภาคีระหว่างประเทศไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา สำนักบริหารการทะเบียน ได้นำเสนอข้อมูลประวัติการทะเบียนราษฎรแลกเปลี่ยนข้อมูล อาทิเช่น ด้านทะเบียนราษฎร (การจดทะเบียนการเกิด) สหบัตรของคนไทยและต่างด้าว การจำแนกกลุ่มคนไม่มีสัญชาติ การพัฒนาระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (ThaID) เป็นต้น และคณะศึกษาดูงานฯ ได้เยี่ยมชมการจัดเตรียมการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน การให้บริการงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ในวันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2567 เวลา 13.00 น. ณ สำนักทะเบียนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมี นางสาววิมลณี บัวเฟียน หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียนและบัตรฯ สำนักทะเบียนอำเภอลำลูกกา ให้การต้อนรับคณะศึกษาดูงาน

**การมอบหมายภารกิจของส่วนราชการระดับกรม หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัด กระทรวงมหาดไทยและ
หน่วยงานในสังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมในงาน Sustainability Expo 2024**

สำนักบริหารการทะเบียนร่วมจัดบูธออกประชาสัมพันธ์ขับเคลื่อนการใช้งานแอปพลิเคชัน “ThaID” ในงานนิทรรศการนานาชาติ Sustainability Expo 2024 ระหว่างวันที่ 27 กันยายน – 6 ตุลาคม 2567 จำนวน 10 วัน ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ โดยมีผู้สนใจดาวน์โหลดและลงทะเบียนด้วยตนเอง จำนวน 1,000 ราย และมีผู้ดาวน์โหลดพร้อมทั้งลงทะเบียนใช้งานกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 400 ราย

การเตรียมความพร้อมด้านการจดทะเบียนสมรสและทะเบียนการหย่า ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 (สมรสเท่าเทียม)

พ.ร.บ.ฯ ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการใน ป.พ.พ. เดิม โดยเฉพาะในบางมาตราจะเป็นการแก้ไขคุณสมบัติและเงื่อนไขแห่งการสมรสขึ้นใหม่ เพื่อรองรับสิทธิให้กับบุคคลเพศหลากหลาย ซึ่งจะเกี่ยวกับการดำเนินการจดทะเบียนสมรสของนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ เขต และสถานทูตไทยในต่างประเทศ ที่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ร้องที่จะจดทะเบียนให้เป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายฉบับที่แก้ไขใหม่ ดังนี้

1. กำหนดให้บุคคลสองคนไม่ว่าเพศใดสามารถทำการสมรสกันได้
2. แก้ไขเงื่อนไขระยะเวลาการสมรสใหม่ตามมาตรา 1453 ให้ใช้เฉพาะกับกรณีที่หญิงที่มีชายเป็นคู่สมรสเดิมจะสมรสใหม่กับชายเท่านั้น
3. กำหนดให้มาตรา 1504 วรรคสอง กรณีหญิงมีครรภ์ก่อนอายุครบตามมาตรา 1448 มีผลใช้บังคับเฉพาะกรณีการสมรสระหว่างชายหญิงเท่านั้น
4. กำหนดให้มาตรา 1510 วรรคสอง กรณีหญิงมีครรภ์ก่อนอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ มีผลใช้บังคับเฉพาะกรณีการสมรสระหว่างชายหญิงเท่านั้น

การขับเคลื่อนงานด้านการจดทะเบียนสมรสเท่าเทียม เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ ดังนี้

1. จัดทำระเบียบ มท. ว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว (ฉบับที่ 4) พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขแบบพิมพ์ทะเบียนสมรส (คร.2) และทะเบียนการหย่า (คร.6) แบบใหม่ ซึ่งมีการเปลี่ยนคำศัพท์จาก ชาย หญิง เป็น บุคคล และกำหนดให้ใช้แบบพิมพ์เดียวกันหมดสำหรับบุคคลทุกประเภท สำหรับการจัดทำระเบียบดังกล่าวนี้ ขณะนี้ได้ผ่านการพิจารณาคณะกรรมการกฎหมายของ สำนักบริหารการทะเบียน เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการแจ้งคณะกรรมการกฎหมายระดับกระทรวงพิจารณาในลำดับถัดไป

2. ปรับปรุงระบบโปรแกรมงานทะเบียนสมรส/หย่า เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้สามารถรับจดทะเบียนสมรส/หย่า แก่สำนักทะเบียนทุกแห่ง (อำเภอ สำนักงานเขต และสถานทูตไทยในต่างประเทศ)

3. มีหนังสือสั่งการแจ้งเวียนถึงผลบังคับใช้กฎหมาย และชักซ้อมแนวทางการรับจดทะเบียนสมรส/หย่า ตามกฎหมายฉบับใหม่แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พร้อมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบและเข้าใจ

4. เพิ่มการจัดพิมพ์แบบพิมพ์ใบสำคัญการสมรส/หย่า ให้กับสำนักทะเบียนในช่วงแรกเมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้ เพื่อรองรับประชาชนที่เข้ารับบริการจดทะเบียนสมรสเป็นจำนวนมาก

เรื่องเล่าชาวทะเบียน

การร่อนหนังสือรับรองความเป็นโสดจากสถานทูต ไม่ถือว่าเป็นการปฏิเสธการขอจดทะเบียนสมรส

โจทก์ไปยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสมรสโดยระบุว่าเอาหนังสือรับรองความเป็นโสดจากสถานทูตมาแสดงไม่ได้ ขอให้จำเลยทำหนังสือถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวโจทก์ไปที่สถานทูตเพื่อใช้ประกอบการจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายไทย การที่จำเลยซึ่งเป็นนายทะเบียนออกหนังสือสอบถามให้และร่อนหนังสือรับรองจากสถานทูตประเทศที่โจทก์มีสัญชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาว่าโจทก์เป็นโสดไม่ต้องห้ามสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1452 นั้น ถือไม่ได้ว่าจำเลยปฏิเสธไม่ยอมรับจดทะเบียนสมรสให้แก่โจทก์ กรณีจึงยังไม่มี การโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4152/2532

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนสมรสระหว่างโจทก์กับนางสาว บ. จำเลยให้การว่า จำเลยยังไม่ได้โต้แย้งสิทธิของโจทก์ ขอให้ยกฟ้องศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์เป็นคนสัญชาติอิตาลีไปยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสมรสโดยระบุว่าเอาหนังสือรับรองความเป็นโสดจากสถานทูตมาแสดงไม่ได้ ขอให้จำเลยทำหนังสือถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวโจทก์ไปที่สถานทูตเพื่อใช้ประกอบการจดทะเบียนสมรส จำเลยออกหนังสือให้โดยโจทก์รับหนังสือนั้นไปติดต่อกับสถานทูตเองแล้วจำเลยไม่ได้รับการติดต่อทั้งจากโจทก์และสถานทูตเชื่อว่าจำเลยยังไม่ได้พิจารณาสั่งคำร้องขอของโจทก์ ประกอบกับการที่จำเลยร่อนหนังสือรับรองความเป็นโสดของโจทก์จากสถานทูตก็เป็นวิธีการอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานว่าโจทก์เป็นโสดไม่ต้องห้ามสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1452 อันเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งแห่งการสมรส ฉะนั้นการที่จำเลยกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงอันเป็นเงื่อนไขแห่งการสมรสและต้องใช้เวลานานจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการปฏิเสธการขอจดทะเบียนสมรส พยานหลักฐานของจำเลยมีน้ำหนักและเหตุผลยิ่งกว่าของโจทก์ ฟังได้ว่าจำเลยมิได้ปฏิเสธการขอจดทะเบียนสมรสของโจทก์ดังฟ้อง กรณีจึงยังไม่มี การโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้

คำถามที่ 1 กรณี การหย่าต่างสำนักทะเบียน โดยที่ฝ่ายหญิง เป็นผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนหย่า ณ สำนักทะเบียนในประเทศไทย และ ฝ่ายชายชาวต่างชาติดำเนินการหย่า ณ สถานทูตไทยในต่างประเทศฝ่ายหญิงต้องแปลเอกสารของฝ่ายชายก่อนหรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ ฝ่ายหญิงยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ/เขต แห่งใดก็ได้ โดยเตรียมเอกสารดังนี้

- (1.) บัตรประจำตัวประชาชน หรือ ThaiID ของฝ่ายหญิง และพยาน 2 คน
- (2.) หนังสือสัญญาหย่า พยาน 2 คน ลงนามแล้ว (พยานเป็นคนละคนกับพยานหย่าก็ได้)
- (3.) เอกสารฝ่ายชายไม่ต้องแปล (เพราะสามารถดึงรายการจากทะเบียนสมรสครั้งก่อนได้)

เมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้นายทะเบียนส่งสำเนาเอกสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องมายังสำนักทะเบียนกลาง โดยสำนักทะเบียนกลาง จะส่งต่อเอกสารไปยังกรมการกงสุลกระทรวงการต่างประเทศ และจะดำเนินการส่งไปยังสถานทูตดังกล่าวต่อไป

ข้อกฎหมาย / หนังสือสั่งการ

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2541 ข้อ 21. เมื่อมีผู้ร้องขอจดทะเบียนการหย่า โดยความยินยอมแต่อ้างว่าอีกฝ่ายหนึ่งไม่สามารถมาขึ้นคำร้อง ณ สำนักทะเบียนอำเภอแห่งเดียวกันได้ ให้นายทะเบียนชี้แจงผลของการจดทะเบียนการหย่าให้ผู้ร้องทราบ หากผู้ร้องยืนยันที่จะขอจดทะเบียนหย่า ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้ (1.) - (3.)

คำถามที่ 2. การขอหนังสือรับรองโสด โดยผู้ขอไม่สามารถมาขึ้นด้วยตนเองได้สามารถมอบอำนาจให้บุคคลในครอบครัวขอหนังสือรับรองโสดแทนได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ สามารถมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาดำเนินการแทนในฐานะตัวแทนรับมอบอำนาจเฉพาะการ ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 45 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2537

ข้อกฎหมาย / หนังสือสั่งการ

- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0310.2/ว 45 ลว. 7 ธันวาคม 2537 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการออกหนังสือรับรองความเป็นโสด “การขอหนังสือรับรองสถานภาพการสมรส (หนังสือรับรองความเป็นโสด) มิใช่กิจเฉพาะตัวเป็นเพียงเรื่องตรวจสอบเอกสารว่ามีอยู่หรือไม่เท่านั้น ในกรณีเจ้าของข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรไม่สามารถยื่นคำร้องขอตรวจสอบทะเบียนและขอหนังสือรับรองสถานภาพการสมรส (หนังสือรับรองความเป็นโสด) ด้วยตนเองได้อาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาดำเนินการแทนในฐานะตัวแทนรับมอบอำนาจเฉพาะการตามมาตรา 800 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้”

6 DEC 2023

EASY ENGLISH WITH DOPA

DOPA SMART OFFICER
Protect & Prevent

ความแตกต่างระหว่าง

Protect /พริ้อ เท็กซ์/ และ Prevent /พรี เว้นท์/

Protect

/เพอะ-เท็คทุ/ Verb/
ปกป้อง/ป้องกันให้ปลอดภัย
จากการบาดเจ็บ สูญเสีย พัง

Prevent

/เพอะ เฟ็บทุ/ Verb/
การหยุดบางสิ่ง/บางคน
ไม่ให้เกิดขึ้น/ไม่ให้เกิด

Clothing protects you against the cold.

เสื้อผ้าปกป้องคุณจากความหนาวได้

Vaccination will prevent the spread of the disease.

การฉีดวัคซีนจะป้องกันการแพร่กระจายของโรค

ส่วนวิเทศสัมพันธ์ กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง Foreign Affairs Division, TSPB, DOPA

อ้างอิง: <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/93692-laneng-lan>

